



**WATERSCHAP
DE DOMMEL**

Datum: 21-06-2023

Beste voorzitter,

Vandaag zijn we hier bijeen om het bestuursakkoord van waterschap de Dommel te bespreken. De CDA-fractie is van mening dat er veel moet gebeuren. Water is essentieel voor al het leven op aarde, aangezien mensen zelfs voor 70% uit water bestaan. Het is daarom cruciaal dat we op een verantwoorde manier met water omgaan. We bevinden ons hier in de Dommel op de hogere zandgronden van een van 's werelds meest vruchtbare delta's, wat veel kansen biedt voor bedrijven en ondernemers.

Historisch gezien is er echter nooit zuinig omgegaan met water, omdat er altijd voldoende aanwezig was. Denk bijvoorbeeld aan het spoelen van onze wc's met drinkwater, het overmatig oppompen van water voor voedselproductie en het hoge watergebruik in de productieketens van bedrijven. We zijn nu op een punt beland waarop we spaarzamer moeten zijn met ons waterverbruik. Als gevolg van klimaatverandering kan water schaars worden voor mens, dier en plant, en dus zullen we met z'n allen minder water moeten gebruiken.

Dit betekent dat we moeten afstappen van onze gebruikelijke consumptie- en productiegewoonten, wat niet gemakkelijk zal zijn. Het waterschap de Dommel speelt hierin een belangrijke rol door samen met partners te werken aan het realiseren van deze veranderingen. Naast het vasthouden en infiltreren van water heeft het waterschap ook de taak om wateroverlast te voorkomen. Dit is echter een uitdaging in een gebied dat snel verhardt en waar regenwater zich in steeds beperktere ruimtes verzamelt.

Een andere grote uitdaging voor het waterschap is de zuivering van afvalwater op zo'n manier dat het gezuiverde water weer hergebruikt kan worden. Hierbij komt ook de waterkwaliteit, de kader richtlijn water en het creëren van een toekomstbestendige leefomgeving om de hoek kijken. Het is jammer dat deze aspecten in het bestuursakkoord minder uitvoerig worden besproken, terwijl het waterschap hier juist zelf veel invloed op kan uitoefenen om de veerkracht te vergroten.

Voorzitter, allereerst wil ik iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan dit bestuursakkoord, zowel medewerkers als bestuurders. De totstandkoming van dit akkoord werd met een zucht van verlichting ontvangen. De CDA-fractie onderschrijft grotendeels het bestuursakkoord, maar heeft wel een aantal vragen. Een algemene opmerking is dat er in dit akkoord veel tekst en uitleg is over waterbeschikbaarheid, terwijl dit minder het geval is bij onderwerpen zoals waterkwaliteit, de kader richtlijn water en het creëren van een toekomstbestendige leefomgeving. Dit is jammer, aangezien het waterschap juist op deze punten veel kan doen om robuustheid te bevorderen.

Daarnaast merken we op dat er enige aandacht is besteed aan communicatie, maar naar de mening van de CDA-fractie is dit te beperkt. Het is essentieel dat we met z'n allen bewuster omgaan met waterverbruik, en daarvoor is het nodig om de mensen te informeren en actief te betrekken. Het is positief dat het waterschap geld beschikbaar stelt aan gemeentes om over vier jaar 15% minder regenwater te ontvangen, maar we stellen voor dat een deel van de 20 miljoen euro wordt gebruikt

voor voorlichting aan de inwoners. Als de communicatie beperkt blijft tot gemeentes en hun ambtenaren, zal het bewustzijn onder de inwoners nooit echt groeien.

Voorzitter, in hoofdstuk 1 van het bestuursakkoord wordt spoor 1 genoemd, waarin het waterschap motiveert en stimuleert. Ik pleit ervoor om met de mensen in elk gebied rond de tafel te gaan zitten en samen te bespreken wat er nodig is om de gewenste resultaten te behalen. Daarom dienen wij een motie in om twee gebiedsmedewerkers aan te stellen die samen met de ondernemers gaan kijken wat er nodig is. Deze medewerkers kunnen gefinancierd worden uit de stimuleringsregeling voor het landelijk gebied.

In spoor 3 wordt kort ingegaan op het vasthouden van water, maar er staat niet beschreven hoe dit precies wordt gerealiseerd en welke doelstellingen we nastreven. Het is belangrijk dat we transparant zijn over hoeveel water we extra willen vasthouden in deze bestuursperiode. Tijdens de informatiebijeenkomsten tijdens de formatie werd vaak gesproken over de uitvoering van waterbeheerplan 5 en het handelingsperspectief, maar we zien hier weinig van terug in het bestuursakkoord.

Voorzitter, de CDA-fractie maakt zich zorgen over de toon in het bestuursakkoord met betrekking tot beregning en de gemaakte afspraken in het grondwaterconvenant. We vragen u om deze afspraken na te komen. Daarnaast herhalen we ons verzoek om zo snel mogelijk twee gebiedsmedewerkers aan te stellen, zodat de gestelde doelen tijdig kunnen worden behaald.

In hoofdstuk 2, dat over schoon water gaat, wordt gesproken over het ontwikkelen van een integrale lange termijn visie. Hoewel het goed is om lange termijn visies te hebben, vinden wij het ook belangrijk om direct aan de slag te gaan. De CDA-fractie vraagt zich af hoe het waterschap de Kaderrichtlijn Water (KRW) wil halen. Tijdens een informatiebijeenkomst is aangegeven dat de KRW in 2027 zeker niet gehaald wordt. We zijn benieuwd naar de gevolgen hiervan voor het waterschap. Daarnaast vinden we het belangrijk dat we zelf het goede voorbeeld geven als we anderen vragen om maatregelen te nemen. Bedrijven moeten bijvoorbeeld in 2027 klaar zijn voor de KRW, en er worden strengere regels verwacht vanuit Brussel om de natuur te beschermen.

Voorzitter, de CDA-fractie vindt het van groot belang om onze inwoners bewust te maken van het gebruik van medicijnen, microplastics en andere zaken die van invloed zijn op de waterkwaliteit. We kunnen dit niet alleen als waterschap. We dienen een motie in om twee communicatiemedewerkers aan te stellen die onze inwoners kunnen voorlichten over drinkwatergebruik en -vervuiling, dit kan eventueel samen met de provincie en Brabant Water. We willen een voorlichtingscampagne opzetten en actieve betrokkenheid van wijken stimuleren. De financiële middelen hiervoor kunnen worden gehaald uit de pot voor de waterketen. Tevens waren wij onder de indruk van de presentatie over de waterketen tijdens ons bezoek aan de waterzuivering in Eindhoven. We hebben een bevlogen medewerker gezien die serieus met haar werk omgaat en alles onder controle heeft.

Hoofdstuk 4 van het bestuursakkoord behandelt de ontwikkeling van onze leefomgeving. In het handelingsperspectief is gesproken over een verhoging van het grondwaterpeil met 35 cm, maar er wordt niet duidelijk vermeld hoe we dit gaan realiseren. De CDA-fractie vraagt zich af wat hiervoor nodig is en welke stappen we gaan nemen om dit doel te bereiken.

Volgens de cijfers tussen 2009 en 2016 verlaat er 310mm water Vught per jaar van de 750 mm per jaar die in het gebied valt. Graag dienen wij een motie in om in de komende bestuursperiode te committeren om dit met 10% te verlagen.

Daarnaast maakt de CDA-fractie zich zorgen over de toenemende verharding in ons gebied. Het groeiende verharde oppervlak zorgt ervoor dat water niet kan infiltreren, waardoor het bij hevige regenval snel wordt afgevoerd. Hierdoor gaat kostbaar water verloren. Daarom dient de CDA-fractie een motie in om het verhard oppervlak te maximaliseren en bij voorkeur te laten afnemen. We kunnen niet doorgaan op de weg van meer verharding, snellere afvoer en verminderde infiltratie. Communicatie en samenwerking met andere overheidsinstanties en bedrijven, zoals VNO-NCW, zijn essentieel om dit te laten slagen. We vragen u daarom om middelen vrij te maken en het gesprek met hen aan te gaan voor innovatieve oplossingen.

Wat betreft de financiën maken we ons grote zorgen over de geplande uitgaven. Hoewel we blij zijn met het voorstel om de kwijschelding naar 100% van het bijstandsniveau te verhogen, zijn we bezorgd over de betaalbaarheid van alle plannen, met name voor inwoners met een smalle beurs. Daarom vragen we om een jaarlijkse evaluatie hierover.

De komende jaren staan er grote verhogingen gepland, namelijk 8% plus inflatie, en dit brengt ons naar de grenzen van wat onze inwoners kunnen dragen. We vragen ons af of we eventuele tegenvallers kunnen opvangen en welke risico's het waterschap en haar inwoners lopen met dit beleid. Daarnaast willen we graag meer duidelijkheid over de tijdsduur waarin we ons aan deze uitgaven verbinden. Het CDA vindt het belangrijk dat het waterschap betaalbaar blijft voor alle burgers en stelt voor om ons bij de kerntaken te houden.

Het CDA merkt op dat door de verhoging van het grondwaterpeil, het vasthouden van meer water en de toename van zware buien, de kans op overstromingen en overlast toeneemt. Om ervoor te zorgen dat inwoners geen schade ondervinden als gevolg van dit beleid, dient het CDA een motie in waarin wordt verzocht om samen met andere waterschappen een onderzoek te starten naar een brede weersverzekering. Deze verzekering, gefinancierd door alle waterschappen, zou uitkeringen kunnen bieden in gevallen waarin schade niet verzekeraar is of niet door de overheid wordt vergoed. Dit zou het draagvlak voor maatregelen zoals het verhogen van het grondwaterpeil aanzienlijk vergroten.

Daarnaast vraagt het CDA in hoeverre onze bestuurders persoonlijk aansprakelijk zijn voor hun beslissingen. Het is belangrijk dat zij vrijelijk kunnen besturen zonder enige vorm van druk.

In hoofdstuk 6 van het bestuursakkoord wordt ingegaan op de besturing en organisatie van het waterschap. Het CDA erkent dat onze medewerkers onze kracht zijn. Dit gebouw van steen doet niets, maar de passie en kennis van onze medewerkers maken het verschil. Daarom is het belangrijk dat er goede communicatie is tussen het bestuur en de organisatie over de te volgen koers. Wanneer we met medewerkers spreken, horen we soms dat het beleid als wisselend wordt ervaren. Na de wateroverlast in 2016 werd bijvoorbeeld gezegd dat alles moest worden gedaan om dit te voorkomen, terwijl nu juist de droogte weer nieuwe maatregelen vereist.

Het is van groot belang dat er gedegen en doelgericht wordt gewerkt aan het herstel van het grondwaterpeil voor natuur, mens en milieu. Als waterschap hebben we geen juridische basis om zaken af te dwingen, wat betekent dat we onze partners moeten meenemen in deze transitie met sterke argumenten en vastberadenheid. Dit vraagt veel van onze medewerkers en bestuurders. De CDA-fractie wenst hen wijsheid en kracht toe en zal waar mogelijk helpen bij het realiseren van wat goed is voor ons allemaal.

Dank u wel, voorzitter.

Gerrit Verhoeven & Koen Jacobs